

СПЕЦВИПУСК

**Як новообрані
місцеві депутати
здійснюють
прийом громадян**

С. 2-3

**У ГРОМАДАХ ПІВДНЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ПРОДОВЖУЄТЬСЯ НАДАННЯ
ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ТА РОБОТА З ДІТЬМИ**

С. 10

**В УКРАЇНІ ПОЧАВСЯ ПРОЄКТ
"ПРОЗОРИСТЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ"
ДЛЯ СТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

С. 8

ЯК НОВООБРАНІ МІСЦЕВІ ДЕПУТАТИ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПРИЙОМ ГРОМАДЯН

Узагальнені відомості, отримані за результатами моніторингу, дозволяють робити висновки як про певні спільні риси, що характерні для організації здійснення прийому депутатами міських рад обласних центрів, так і про особливості окремих міст.

Окрім того, принаймні частина періоду активної фази здійснення моніторингу припала на обмеження карантинних заходів, запроваджених для запобігання поширенню захворювання на COVID-19, і, відповідно, дозволяють робити певні обмежені висновки про те, як такі обмеження вплинули на доступність для жителів відповідних міст можливостей ведення комунікації зі своїми місцевими обранцями через інструменти прямої взаємодії під час особистих прийомів громадян.

Тим не менш, майже в половині міських рад обласних центрів, що охоплені моніторингом, є такі, на вебсайтах яких досі, станом на початок квітня 2021 року, недоступна інформація щодо прийому громадян всіх депутатів відповідної ради. Найбільше таких депутатів є представниками жителів міст Одеса та Миколаїв (п'ята частина всього депутатського корпусу). Також недоступна інформація щодо прийому громадян частиною депутатів міських рад Луцька та Херсона (17% та 13%, відповідно), Полтави та Києва (7% та 5%, відповідно).

Депутати місцевих рад зобов'язані вести регулярний, не рідше одного разу на місяць, прийом виборців (п. 5 ч. 1 ст. 10 Закону України "Про статус депутатів місцевих рад"). З усіх депутатів

місцевих депутатів 13% не виконують цього законодавчо визначеного обов'язку. Найбільше народних обранців, стосовно яких не вдалося підтвердити здійснення прийому громадян, було серед депутатів Сумської (45%), Херсонської (41%), Київської (24%) та Полтавської (17%) міських рад.

Здебільшого депутати міських рад обласних центрів та Києва успішно адаптувались до здійснення прийому громадян в умовах жорстких карантинних обмежень. З тих депутатів, здійснення прийому якими було підтверджено, лише незначна частка стверджувала, що за умов жорстких карантинних обмежень здійснення прийому громадян взагалі припиняється. Таких депутатів серед тих, хто здійснює прийом громадян, лише 7%. Водночас у двох містах - Івано-Франківську (34%) та Черкасах (40%) - частка депутатів, які повністю припиняють здійснення прийому, є значною. Вочевидь, депутатам міських рад цю вивчити досвід своїх колег з інших міст і продовжувати взаємодію з громадянами, використовуючи доступні способи підтримання зв'язку з громадою.

Інші депутати за умов жорстких карантинних обмежень обирають для себе альтернативні способи взаємодії з громадянами, у тому числі використовують одразу декілька способів, що забезпечує можливість продовжувати підтримувати зв'язок з представниками своїх інтересів в міських радах.

Найбільш поширеним залишається спосіб, що потребує мінімальних зусиль від депутатів (хоча не може повноцінно замінити прямої взаємодії з громадянами) і водночас не вимагає від депутатів особистої залученості - це прийом звернень у телефонному режимі.

Іншим популярним способом серед депутатів є продовження здійснення

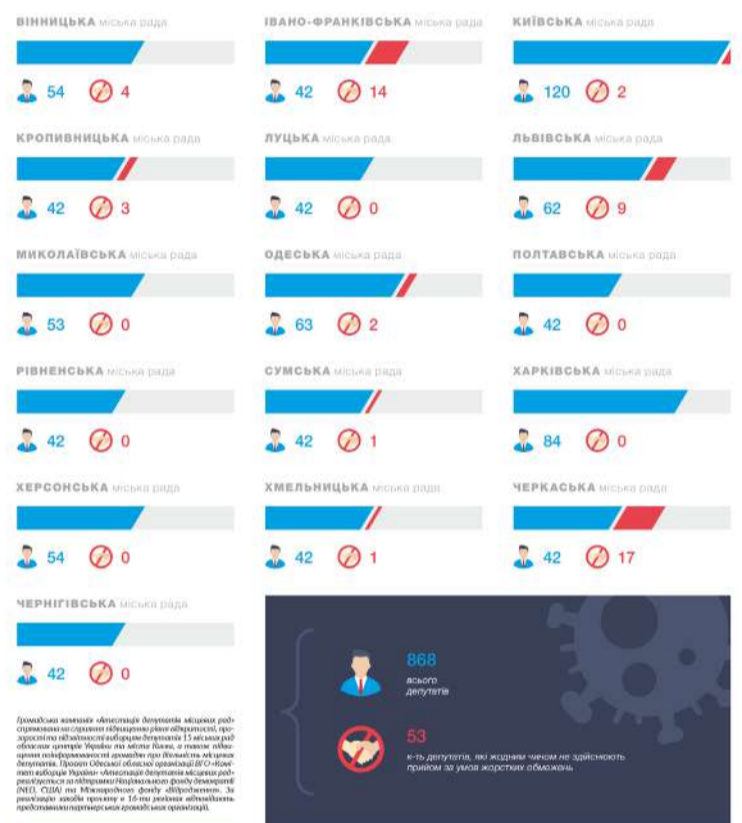
прийому за умов дотримання соціальної дистанції та маскового режиму.

Третім за популярністю способом взаємодії місцевих депутатів та громадян за умов жорстких карантинних обмежень залишається здійснення прийому з використанням відеозв'язку.

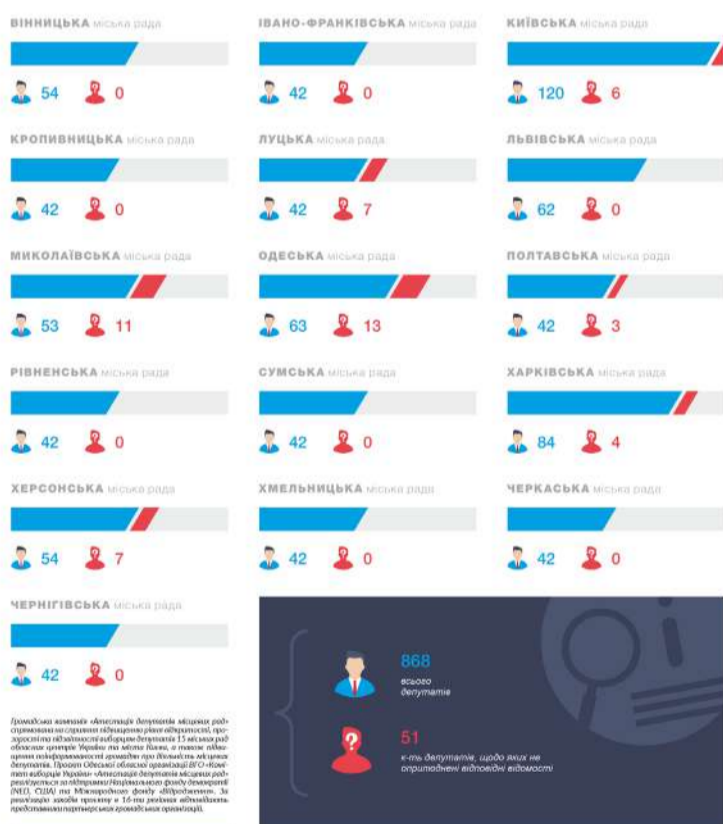
міській раді, 17% в Хмельницькій міській раді та 15% в Херсонській міській раді. Серед депутатів Київської міської ради практика є найбільш поширеною: більшість депутатів використовують допомогу помічників у виконанні цього обов'язку (72% з усіх депутатів, здійснення прийому якими було підтверджено).

ЗДІЙСНЕННЯ ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН ДЕПУТАТАМИ МІСЬКИХ РАД В УМОВАХ КАРАНТИНУ

ОПРИЛЮДНЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН ДЕПУТАТАМИ МІСЬКИХ РАД

Усталеним майданчиком для оприлюднення відомостей про прийом громадян є офіційні вебсайти місцевих рад. Відомості щодо здійснення прийому громадян абсолютної більшості депутатів місцевих рад оприлюднені саме на офіційних джерелах інформації.

міських рад 15 обласних центрів та Києва абсолютна більшість здійснює прийом громадян на початку своєї каденції, в тому числі в умовах "червоної" зони карантинних обмежень, обираючи альтернативні способи спілкування з жителями своїх міст та запроваджуючи додаткові безпекові заходи. З 868

Нарешті незначна частина депутатів здійснює прийом громадян на вулиці в разі запровадження жорстких карантинних обмежень.

Результати моніторингу здійснення прийому депутатами міських рад 15 обласних центрів та Києва свідчать про те, що, незважаючи на вимогу Закону України "Про статус депутатів місцевих рад" здійснювати особистий прийом громадян щонайменше раз на місяць, є незначна частка депутатів, які делегують ці повноваження помічникам, які здійснюють прийом громадян від імені обранців згідно із заявленими місцевими обранцями графіками прийому.

В трьох міських радах кількість випадків делегування повноважень зі здійснення прийому громадян є суттєвою: 27% в Одеській

Передумовою для здійснення прийому громадян депутатами місцевих рад є організація приміщення для здійснення прийому громадян.

Закон України "Про місцеве самоврядування" містить лише загальну норму щодо сприяння з боку місцевих рад та їх органів в забезпеченні належних умов для ефективного здійснення повноважень депутатами місцевих рад (ч.2, ст. 30 Закону України "Про статус депутатів місцевих рад"). Відтак депутати використовують широкий набір варіацій в організації місця здійснення прийому.

Серед депутатів всіх 16 міських рад, які були охоплені моніторингом, найбільш популярним місцем

продовження на стор. 3 >>

У період з 1 лютого 2021 року по 31 березня 2021 року представники громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад" провели моніторинг здійснення прийому громадян депутатами 15 міських рад обласних центрів: Вінницьї, Івано-Франківська, Кропивницького, Луцька, Львова, Миколаєва, Одеси, Полтави, Рівного, Сум, Харкова, Херсона, Хмельницького, Черкас та Чернігова, а також Києва. Представники без попередження відвідували прийоми громадян місцевих депутатів, організовані в час та за адресами, які були оприлюднені місцевими депутатами. В разі, якщо за результатами одного візиту не вдалося встановити факт здійснення прийому, представники організації повторно намагалися потрапити на організований депутатом або депутаткою прийом. Лише після повторної невдалої спроби робився висновок щодо нездійснення прийому громадян відповідними депутатами. Всього моніторингом було охоплено 868 депутатів міських рад.

<< початок на стор. 2

здійснення прийому є виділене окреме приміщення комунальної власності для потреб здійснення прийому громадян (30%) або ж приміщення організації партії (24%). В той самий час такі практики нерівномірно розподілені в кожній раді.

Майже всі депутати Київської міської ради (95%) та Хмельницької міської ради (81%) здійснюють прийом громадян в спеціально виділені приміщення міської ради, понад половина депутатів Івано-Франківської, Вінницької та Черкаської міської ради також здійснюють прийом громадян в спеціально виділені приміщення комунальної власності. Взагалі відсутня практика виділення приміщень комунальної власності для потреб

Положенням про громадську приймальню депутата Київської міської ради Київська міська рада або її виконавчий орган (Київська міська державна адміністрація) здійснюють матеріально-технічне та фінансове забезпечення діяльності 120 громадських приймалень (одна громадська приймальня на кожного депутата Київради). Як результат – депутати Київської міської ради активно використовують таку можливість. Забезпечення ж депутатів комунальними приміщеннями для здійснення прийому громадян в інших містах не врегульовано жодним чином. Відповідно, прозорість рішень по виділенню таких приміщень окремим депутатам є під питанням.

У частині рад використовується виділення приміщень (спеціальних кімнат) для здійснення прийому

половини депутатів Львівської міської ради (52%) та майже половина депутатів Миколаївської (43%) та Луцької (41%) міських рад.

Самостійна організація приміщення, яке використовується місцевими депутатами є достатньо поширеним явищем лише в окремих міських радах: більше половини депутатів Одеської міської ради (52%), майже половина депутатів Харківської міської ради (49%), а також близько третини депутатів Рівненської (34%) та Чернігівської (31%) міських рад.

Нарешті, частина депутатів здійснює прийом громадян безпосередньо на робочому місці, найбільш поширеними є такі практики в 5 міських радах. Майже половина депутатів Чернігівської міської ради (44%), Сумської (34%), Рівненської (29%) та Херсонської (28%) міських рад. Та ще близько чверті депутатів Луцької міської ради (22%). При цьому в Луцькій, Полтавській, Рівненській та Чернігівській міській раді взагалі не використовуються приміщення комунальної власності для здійснення прийому громадян місцевими депутатами. І лише в Луцьку є поширеною практика здійснення прийому громадян приміщеннях міської ради.

Очевидно, що комунальне майно, яким володіє громада, є ресурсом, який може забезпечувати доходи громади в разі надання в оренду або продажу комунальних приміщень на комерційних основах. В цьому ключі практика використання таких приміщень для потреб організації прийому місцевими депутатами може сприйматись неоднозначно, особливо у тих випадках, коли громади є очевидно менш заможними, ніж, наприклад, громада столиці чи громади міст - т.зв. "мільйонників".

З іншого боку, надання можливості депутатам використовувати комунальні приміщення для комунікації з громадянами певним чином вирівнює умови ре-

алізації своїх повноважень для всіх депутатів, оскільки альтернативним підходом для виконання свого громадського обов'язку по здійсненню прийому громадян місцевими депутатами є або самостійна організація приміщення приймальні, або ж використання партійної приймальні. Можливість

приємствах або займають посади в виконавчих органах місцевих рад та здійснюють прийом громадян на робочому місці.

З урахуванням зазначеного, надання приміщень комунальної власності місцевим депутатам для здійснення прийому громадян не може вбачатись за єдине найбільш при-

організації прийому депутатами міської ради в Луцькій, Полтавській, Рівненській та Чернігівській міських радах. При цьому лише в Київській міській раді питання виділення приміщень комунальної власності для організації депутатських приймалень закріплене відповідним рішенням ради. Згідно з

громадян депутатами, що є схожим за суттю з виділенням приміщень комунальної власності, проте не потребує окремих рішень в частині розпорядження комунальним майном. Втім, така практика не є достатньо поширеною. Лише в трьох радах депутати активно користуються нею: більше

організувати власну приймальню прямо залежить від фінансової спроможності депутатів, а можливості здійснювати прийом в приймальні організації партії також залежать від фінансової спроможності відповідної місцевої організації партії.

Найменш сприятливим способом організації приміщення для здійснення прийому громадян в цьому ключі вбачається його ведення на робочому місці. В таких випадках розмиваються межі між здійсненням депутатами своїх обов'язків за посадою та реалізацією повноважень депутата місцевої ради. Найбільш несприятливими для розмежування виборцями депутатських функцій та, відповідно, посадових функцій будуть умови, за яких місцеві депутати займають посади в державних чи комунальних установах, закладах, під-

йнятне вирішення проблеми з організацією приміщень для здійснення прийому місцевими депутатами. Втім, за тих умов, коли громада має можливість для її використання, а особливо в тих випадках, де наявна така практика серед депутатів міської ради, мають бути створені належні умови для забезпечення прозорості процесу виділення приміщень комунального майна.

За відсутності будь-якого нормативного закріплення процедур для такої практики створюються сприятливі умови для корупційних практик. В цьому ключі особливе занепокоєння викликають випадки тих місцевих рад, де лише незначна кількість депутатів місцевих рад здійснює прийом громадян в приміщеннях комунальної власності, спеціально виділених для таких потреб місцевих депутатів.

ПІВ РОКУ ПІСЛЯ ВИБОРІВ: ЧИ ПРОВОДЯТЬ ОДЕСЬКІ ДЕПУТАТИ ПРИЙОМ ГРОМАДЯН

Моніторингом здійснення прийому громадян депутатами Одеської міської ради на першому році повноважень було охоплено 63 з 64 депутатів. Не був охоплений моніторингом Іван Демченко (фракція "Опозиційна платформа – За життя"), якого було оголошено обраним депутатом на сесії Одеської міської ради 17 березня 2021 року замість Михайла Кучука.

Моніторинг проводився з 1 лютого по 15 квітня 2021 року. Цього року додатковим компонентом моніторингу було спостереження за тенденціями адаптації місцевих депутатів до здійснення прийому громадян в умовах карантинних обмежень.

Найбільш популярним майданчиком для інформування виборців про роботу приймалень і здійснення прийому громадян є депутатський портал.

Станом на 25 квітня відомості щодо громадських приймалень оприлюднено відносно 50 депутатів. На депутатському порталі можна знайти інформацію про прийом 46 депутатами, ще у трьох обранців в профілі на Facebook можна знайти окремі контактні відомості та записатися на прийом. Інформація про прийом секретаря ради **Ігоря Ковалю** оприлюднено на офіційному сайті міста.

Загалом соціальну мережу для інформування виборців про прийом використовують 28 з 61 депутата, які мають зареєстровані профілі.

Відсутня будь-яка оприлюднена інформація про прийом як на депутатському порталі, так і у мережі Facebook відносно 13 депутатів: **Жанна Мандриченко**, **Світлана Попова** (фракція "Європейська солідарність"), **Олександр Байдерін**, **Олександр Едельман**, **Віталій Саутьонков** (фракція "Опозиційна платформа – За життя"), **Наталія Жукова**, **Олег Філімонов** (фракція "Слуга народу"), **Олена Зефнер**, **Володимир Іванов**, **Іван Семчук**, **Ілля Фрейман**, **Ганна Шабанова** (фракція "Партія Шарія"), **Олексій Нагаткін** (позафракційний).

Повну інформацію про прийом оприлюднено відносно 37 депутатів. У більшості депутатів, щодо яких оприлюднено неповну ін-

формацію, відсутній контактний номер телефону.

Не відповідають фактичним даним оприлюднені відомості про особистий прийом чотирьох депутатів: **Олексія Єремиці**, **Ольги Квасницької**, **Володимира Корнієнка** та **Віктора Намчака**.

Депутати чинного скликання активніше почали використовувати альтернативні шляхи інформування виборців про свій прийом: тематичні групи у соціальних мережах, чати у месенджерах тощо.

Більшість депутатів Одеської міської ради на початку своїх повноважень організували та проводять особистий прийом виборців.

Шляхом моніторингових візитів до приймалень та телефонних розмов з депутатами вдалося підтвердити проведення особистого прийому відносно 58 депутатів. Інформацію про здійснення особистого прийому громадян не вдалося підтвердити відносно п'яти депутатів: **Нікити Авдєєва**, **Олександра Байдеріна**, **Олександра Едельмана**, **Олександра Ковальчука** та **Ольги Макогонюк**.

Варто зауважити, що у **Андрія Вагапова** та **Ольги Макогонюк** відсутні приміщення для приймалень, проте вони підтримують зв'язок з виборцями та відпрацьовують всі звернення, що приходять на їх адресу з різних джерел (телефон, пошта, депортал, соціальні мережі тощо).

Основною проблемою під час здійснення моніторингу роботи депутатських приймалень стала відсутність оприлюднених у публічному просторі саме контактних відомостей депутатів, їх помічників або телефонів приймалень. Варто зазначити, що більшість депутатів відповідають на повідомлення у соціальній

мережі Facebook, через яку і є можливість отримати інформацію про прийом. У цілому депутатські приймальні організовані та працюють на регулярній основі, виборці мають можливість ідентифікувати приміщення для прийому та активно користуються своїм правом на особисту зустріч з депутатом.

В самостійно організованому приміщенні здійснюють прийом 24 депутати, в партійному приміщенні – 17 депутатів, ще вісім – в приміщеннях районних адміністрацій. Більшість таких приймалень (35) можна ідентифікувати за інформаційними табличками або вивісками. Тенденцією, яку можна змінити в бік більшої відкритості, є відсутність в переважній більшості партійних приймалень інформації про здійснення прийому конкретним депутатом. Найчастіше партійні приймальні облаштовані вивісками про місцезнаходження самої партійної організації. Приймальні депутатів, що розташовані в районних адміністраціях міста, також мають найменший відсоток облаштування інформаційними вивісками. Найчастіше це окремі кабінети або актові зали, на дверях яких в деяких випадках можна знайти роздрукований аркуш із зазначенням депутатів, які здійснюють прийом.

Незважаючи на карантинні обмеження, виборці досить активно відвідують депутатські прийоми. В цілому на прийомах більшості депутатів (46%) були присутніми від 5 до 10 виборців, трохи менше приймалень (41%) у день прийому відвідує до 5 виборців.

Найчастіше на прийомах у депутатів громадяни звертаються щодо розв'язання проблем житлово-комунального господарства (97%) та за наданням матеріальної

допомоги (49%). На відміну від минулих років, більше виборців також стали порушувати питання незаконної забудови (10%).

Особливостями моніторингу депутатських приймалень на першому році повноважень є організація та проведення прийому в умовах карантину. І хоча перед кожним з депутатів постав певний виклик щодо здійснення прийому в традиційному форматі, більшість з них змогли налагодити взаємодію з виборцями та проводити особисті зустрічі традиційними або альтернативними засобами.

Так, здійснення прийому 33 депутатів в традиційному форматі не відбувалося тимчасово через карантинні обмеження.

Найпопулярнішим інструментом спілкування депутатів з виборцями став телефон. В телефонному режимі працювали 92% приймалень. За словами депутатів, цей спосіб став і найбільш ресурсно затратним. Спілкування телефоном забирає більше часу, відповідно, за один прийом можна поспілкуватися з меншою кількістю громадян. А після такого прийому ще необхідно приділити час на підготовку депутатських звернень.

Ще одним альтернативним засобом спілкування з виборцями під час карантину став депутатський портал. Через його функціонал виборець онлайн може звернутися до депутата. Таке звернення проходить всі процедури від реєстрації до офіційної відповіді також онлайн, що суттєво зменшує час, який би виборець і депутат витратили при очній зустрічі, та є безпечним шляхом взаємодії під час карантину. Так само активно виборці стали користуватися соціальною мережею Facebook для зв'язку з депутатами. В цілому під

час карантину більшість звернень депутати та їх помічники намагаються обробляти онлайн. Особисті зустрічі відбуваються у термінових випадках на вимогу виборців або коли громадяни за своїм віком чи з інших причин не можуть скористатися перевагами онлайн-прийому.

Серед депутатів ще не набули масового розповсюдження практики з проведення відеоприйомів онлайн. Проте вже сім депутатів зазначили, що використовували відеозв'язки під час прийому виборців. Депутат **Володимир Корнієнко** провів прийом під час прямого етеру у соціальній мережі Facebook.

Моніторинг роботи приймалень на першому році повноважень ради показав досить великий відсоток фактично організованої роботи приймалень депутатів. Проте ступінь відкритості для виборців інформації про прийом та приймальні депутатів є ще невисокою. Як показала практика, сучасні інформаційні майданчики за наявності політичної волі депутатів можуть слугувати джерелом ефективної та тісної співпраці з виборцями. Варто зазначити, що вже під час моніторингу депутати почали доповнювати свої персональні сторінки на депутатському порталі інформацією про прийом. Громадська кампанія "Атестація депутатів місцевих рад" має на меті не тільки інформаційно-просвітницькі заходи, але є і важелем позитивного впливу на підвищення відкритості та прозорості діяльності депутатів. Тож будемо сподіватись, що практики відкритості інформації про приймальню, здійснення особистого прийому депутатом та налагодження систематичного та ефективного зв'язку з виборцями стануть позитивною закономірністю серед депутатів Одеської міської ради VIII скликання.

Громадська кампанія "Атестація депутатів місцевих рад" спрямована на сприяння підвищенню рівня відкритості, прозорості та підзвітності виборцям депутатів 15 міських рад обласних центрів України та міста Києва, а також підвищення поінформованості громадян про діяльність місцевих депутатів. Проект Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України" "Атестація депутатів місцевих рад" реалізується за підтримки Національного фонду демократії (NED, США) та Міжнародного фонду "Відродження". За реалізацію заходів проекту в 16 регіонах відповідають представники партнерських громадських організацій.

ЯК ОДЕСЬКІ НАРДЕПИ ПІДТРИМУВАЛИ ЗЕЛЕНСЬКОГО ТА ПОРОШЕНКА У ПЕРШІ РОКИ ПОВНОВАЖЕНЬ

У мажоритарних округах Одеської області як в 2014, так і в 2019 роках було обрано 11 народних депутатів. У 2014 році більшість (вісім) обраних нардепів були самовисуванцями, а двоє – представниками пропрезидентської партії "Блок Петра Порошенка "Солідарність". **Олександр Урбанський** був обраний від Партії Сергія Тігіпка "Сильна Україна", але в парламенті увійшов до фракції "БПП "Солідарність".

Натомість у 2019 році більшість (вісім) мажоритарників були обрані від пропрезидентської партії "Слуга народу", ще троє були самовисуванцями.

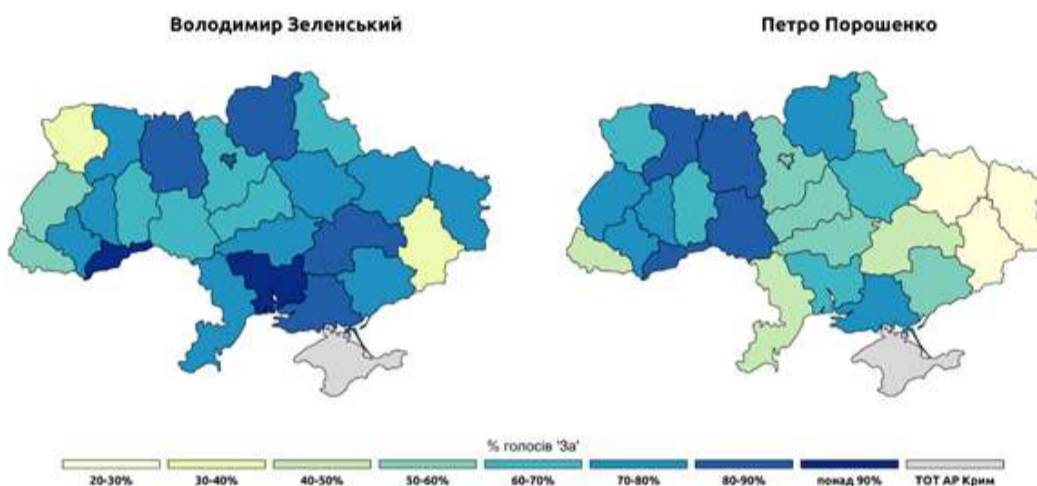
Виходячи з наведених даних, природньо, що **Володимир Зеленський** мав більшу підтримку своїх законодавчих ініціатив, аніж **Петро Порошенко** у перші два роки повноважень.

Так, законодавчі пропозиції президента Зеленського одеські мажоритарники підтримували (тобто голосували "за") у 70,1% випадках, а Петра Порошенка – 40,9%.

Якщо порівнювати підтримку ініціатив президента та пропрезидентськими

20 травня 2021 року виповнилось два роки перебування Володимира Зеленського на посаді Президента України. За Конституцією України Президент наділений правом законодавчої ініціативи, і ОПОРА вирішила дослідити, як народні депутати, обрані в мажоритарних округах Одеської області, підтримували законодавчі зміни від Володимира Зеленського, та порівняти цю підтримку з його попередником – Петром Порошенком.

Підтримка законопроектів мажоритарниками | 2 роки президентства

фракціями, то "Слуга народу" надала більшу підтримку в голосуваннях за пропозиції Володимира Зеленського, ніж "БПП "Солідарність" за пропозиції Петра Порошенка.

Так, ініціативи президента Зеленського його соратники підтримували у 87,7% голосувань. Більше половини голосувань також підтримували депутати, які входять до депутатської групи "Довіра" (62%) і фракції "Голос" (55,8%).

Цікаво, що найбільшу підтримку Петро Порошенко отримав не від народних депутатів від фракції "БПП "Солідарність" (підтримали у 74,4% голосувань), а від "Народного фронту" (78,5%). Ініціативи Петра Порошенка у перші два роки його президентства у більш ніж половині голосувань також підтримували "Батьківщина" (65,5%), "Самопоміч" (63,5%) та Радикальна партія Олега Ляшка (57,2%).

Найчастіше проти ініціатив Володимира Зеленського виступали "Європейська Солідарність" (9,8%), "Голос" (9,2%) та "Опозиційна платформа – За життя" (8,4%), а проти ініціатив Петра Порошенка – "Опозиційний блок" (5,3%).

Підтримка законодавчих ініціатив Володимира Зеленського

Незважаючи на те, що вісім мажоритарників з Одеської області представляють партію "Слуга народу", жодний з них не підтримував законопроекти від Володимира Зеленського у всіх 100% випадків. Найбільше голосували за законодавчі пропозиції президента **Олександр Ткаченко** (94%), **Олег Колєв** (93%) та **Олексій Леонов** (90%).

Найменше підтримували пропозиції Володими-

ра Зеленського мажоритарники-самовисуванці – **Анатолій Урбанський** (31%), **Олексій Гончаренко** (38%) та **Антон Кіссе** (56%).

Найгірше з-посеред представників партії "Слуга народу" президентські ініціативи підтримував **Ігор Васильковський**, який голосував за у 58% випадків.

Варто зазначити, що не підтримка президентських ініціатив не обов'язково означає, що народний депу-

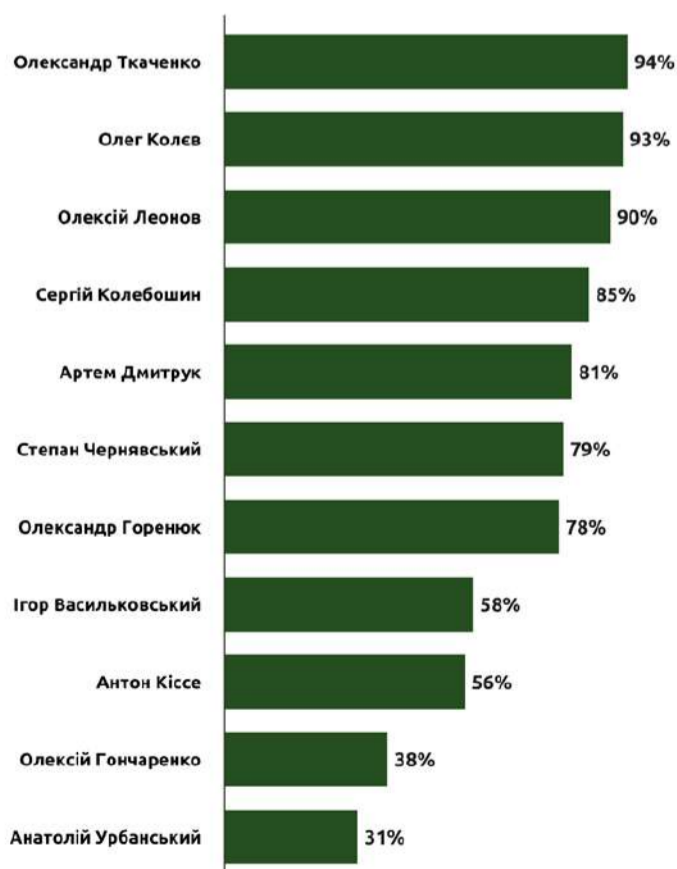
тат проти законопроекту. В більшості випадків, коли депутати не голосували за пропозиції Володимира Зеленського, вони або були відсутні (12,4% випадків), або не брали участі в голосуваннях (10,3%).

Лише у дев'яти голосуваннях (0,7%) одеські мажоритарники натискали кнопку "Проти". Депутатами, які голосували проти, є **Олексій Гончаренко** (вісім голосувань) та **Анатолій Урбанський** (одне голосування). Обидва депутати були обрані як самовисуванці; в подальшому **Олексій Гончаренко** увійшов до фракції "Європейська Солідарність", а **Анатолій Урбанський** – до складу депутатської групи "Партія "За Майбутнє".

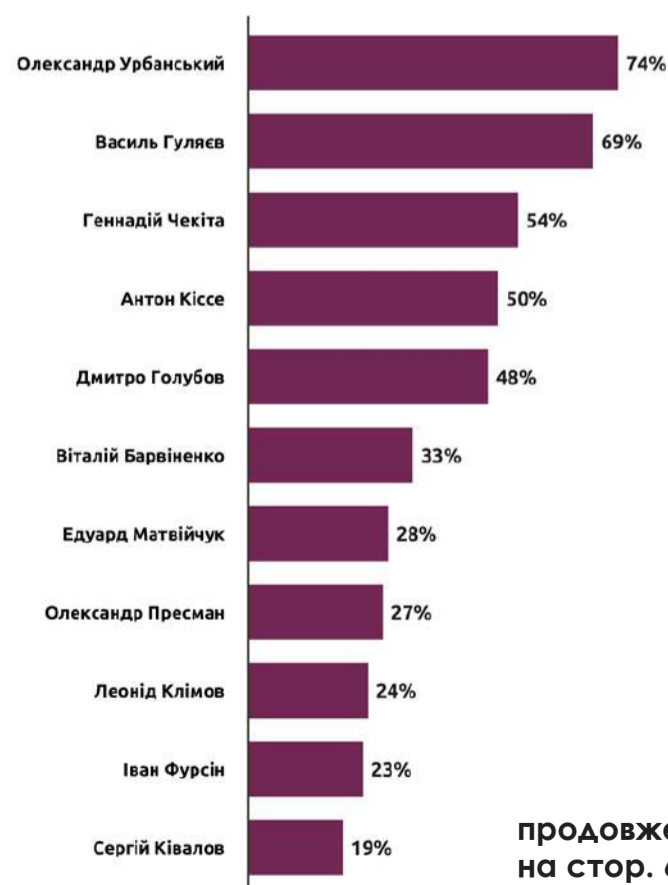
Анатолій Урбанський був проти затвердження проекту закону про внесення змін до Закону України "Про судову систему і статус суддів" та деяких законів Верховного Суду та органів суддівського врядування (№3711). **Олексій Гончаренко** голосував проти наступних законопроектів:

- про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів

Підтримка ініціатив В. Зеленського

Підтримка ініціатив П. Порошенка

продовження на стор. 6 >>

<< початок на стор. 5

суддівського врядування (№ 1008);

- про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень кримінального процесуального законодавства (№ 1009);
- про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури (№ 1032);
- про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного про-

цесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо удосконалення перегляду судових рішень в апеляційному та касаційному порядку (№ 2314) – у двох голосуваннях;

- про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою (№ 2513);
- про народовладдя через всеукраїнський референдум (№ 3612);
- про державну підтримку інвестиційних проектів зі значними інвестиціями (№ 3760).

Підтримка законодавчих ініціатив Петра Порошенка

Так само, як і у випадку з Володимиром Зеленським, жодний одеський мажоритарник не підтримував законодавчі пропозиції Петра Порошенка у 100% випадків. Більше того, жодний мажоритарник не підтримував їх у більш ніж 75% голосуваннях.

Найбільшу підтримку ініціативам Президента Порошенка надавав **Олександр Урбанський** (74%), який увійшов до фракції "БПП "Солідарність", самовисуванець **Василь Гуляєв** (69%) та висуванець партії "БПП "Солідарність" **Геннадій Чекіта** (54%).

Ще один представник пропрезидентської партії **Дмитро Голубов** підтримував законопроекти Петра Порошенка у менш ніж половині голосувань (48%).

Найменшу підтримку проектам законів Президента Петра Порошенка надали **Сергій Ківалов** (19%), **Іван Фурсін** (23%) і **Леонід Клімов** (24%).

У голосуваннях за ініціативи Петра Порошенка одеські мажоритарники, у порівнянні із Володимиром Зеленським, частіше або не брали участі у голосуванні (29,5%), або були відсутні (25,2%).

Що ж стосується голосувань "проти", то таких у пер-

ші два роки президентства Петра Порошенка з боку одеських мажоритарників було шість (0,5%).

Проти затвердження законодавчих ініціатив президента голосували **Віталій Барвіненко** (тричі), **Олександр Пресман** (двічі) та **Антон Кіссе** (один раз).

Усі троє були обрані як самовисуванці, а в парламенті увійшли до депутатської групи "Партія "Відродження".

Віталій Барвіненко, **Олександр Пресман** і **Антон Кіссе** голосували проти проекту закону про Рахункову палату (№ 2072).

ЧИМ ЗАЙМАЛИСЯ ОДЕСЬКІ МАЖОРИТАРНИКИ У ПАРЛАМЕНТІ НАВЕСНІ 2021 РОКУ

АВТОР: Ігор Луговський

Половина одеських мажоритарників не мають жодного змістовного виступу, а під час голосувань одеські парламентарі найчастіше обирають варіант "Утриматися". Громадянська мережа ОПОРА дослідила показники роботи одеських нардепів у парламенті навесні 2021 року.

У своїй законотворчій діяльності одеські нардепи найбільше подали законопроектів у сферах економічної політики (28 законодавчих ініціатив) та галузевого розвитку (15). Однак єдиною законодавчою ініціативою, яка затверджена парламентом, є законопроект, поданий **Сергієм Колебошиним**. Загалом же більшість законодавчих ініціатив, поданих одеськими парламентарями, перебувають на розгляді профільних комітетів.

Олексій Гончаренко, навпаки, дуже активно виступав на пленарних засіданнях парламенту та має найбільшу кількість зареєстрованих законопроектів. Цікаво, що він найчастіше серед одеських нардепів голосує проти лінії своєї фракції.

Серед найменш активних депутатів-мажоритарників Одещини був **Ігор Васильковський**, який пропустив більше половини голосувань та не мав жодного виступу.

Участь у голосуваннях

Протягом весни 2021 року 11 одеських мажоритарників найчастіше натискали кнопку "Утриматися" під час голосуван-

ня на пленарних засіданнях парламенту. Загалом доля таких голосувань від одеських парламентарів складає 50,8%: частіше утримувалися лише представники Чернівецької та Миколаївської областей.

Серед одеських мажоритарників найчастіше утримувалися представники фракції "Слуга народу" **Олег Колєв** (63% голосувань), **Олексій Леонов** (62,3%) та **Степан Чернявський** (61,9%), а найменше – також представник "Слуги народу" **Ігор Васильковський** (22,9%).

Майже у третині (29,4%) голосувань одеські нардепи голосували за проекти рішень Верховної Ради: найбільше таких голосувань з-поміж одеських парламентарів у **Анатолія Урбанського** (51,5%), **Антон Кіссе** (44,5%) та **Сергія Колебошина** (29,6%). Найменше підтримував проекти рішень парламенту **Ігор Васильковський** – 18,1%.

Одеські народні депутати рідко голосували проти: відповідних голосувань налічується 1,5%. Найчастіше проти в голосуваннях були **Олег Колєв** (8,3%) і **Олександр Ткаченко** (4,1%).

У 7,5% голосувань одеські нардепи не брали участі у голосуваннях: найчастіше відмовлялися голосувати **Олексій Гончаренко** (17,5%) і **Анатолій Урбанський** (13,9%).

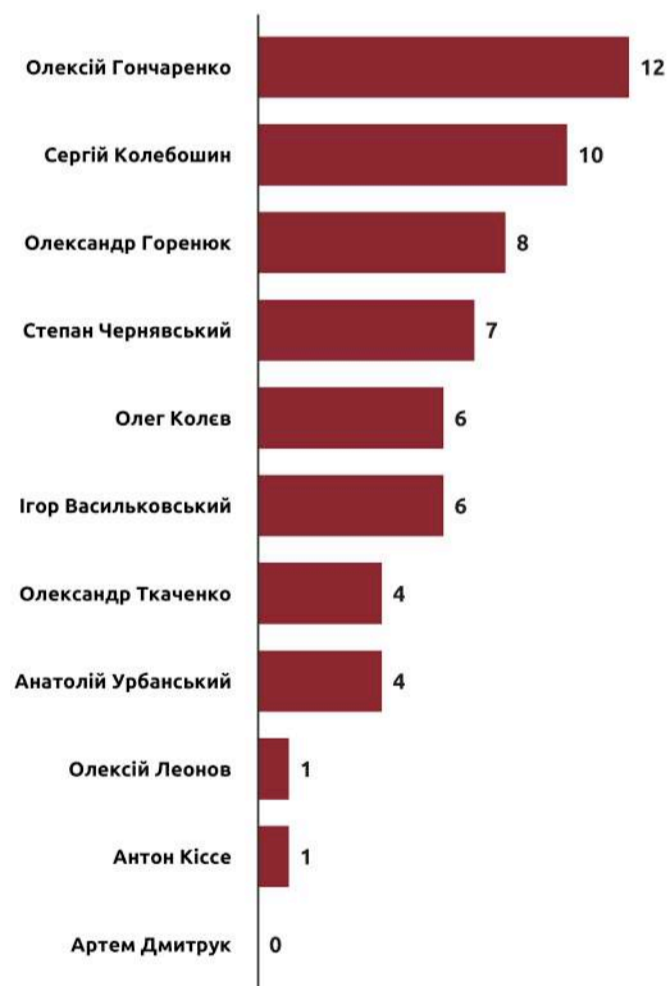
Під час 10,8% голосувань одеські мажоритарники були відсутні. Найбільше голосувань пропустив **Ігор Васильковський** (50,5%), а найменше – **Олег Колєв** (0,1%).

Лідером у голосуваннях проти лінії фракції є **Олексій Гончаренко** ("Європейська Солідарність"), голосування якого у 37,8% відрізняється від того, як голосували представники його фракції.

Голосування **Анатолія Урбанського** та **Антон Кіссе** у 34,6% голосувань відрізняється від того, як голосували представники депутатської групи "За майбутнє", до якої входять вказані депутати.

Серед одеських представників фракції "Слуга народу" найчастіше відмінні голосування від більшості мали **Ігор Васильковський** (24,4%) і **Олександр Ткаченко** (21,9%), а найменше таких голосувань у **Олександра Горенюка** (8,5%). **Олег Ко-**

Ініційовані законопроекти | Весна 2021

лєв має 17,6% голосувань проти лінії фракції, **Артем Дмитрук** – 14,3%, **Степан Чернявський** – 13,5%, **Сергій Колебошин** – 10,6% та **Олексій Леонов** – 10,2%.

Довідково. Голосуванням проти лінії фракції вважаються голосування депутата не так, як більшість фракції/групи, до якої він входить. Наприклад, за умови, коли більше 50% членів фракції проголосу-

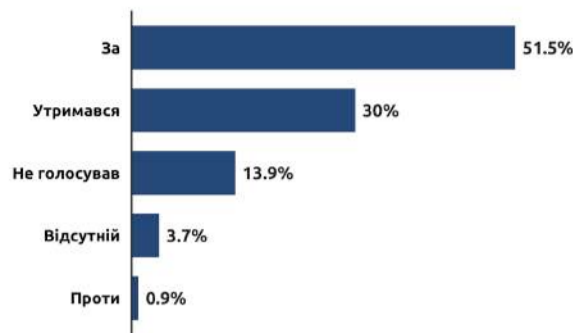
вали "так" щодо певного законопроекту, голосування окремого депутата "ні", "утримався" або "не голосував" вважається голосуванням "проти фракції".

Законотворча діяльність

В основному одеські мажоритарники ставали співавторами законопроектів. Єдиним серед одеських мажоритарників, який не скористався своїм

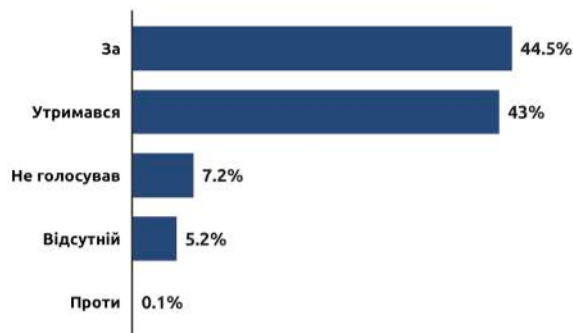
Участь у голосуваннях | Анатолій Урбанський

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

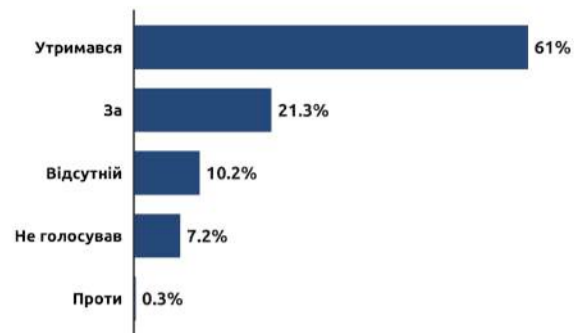
Участь у голосуваннях | Антон Кіссе

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

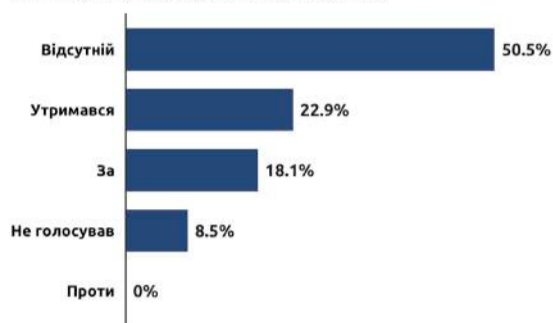
Участь у голосуваннях | Артем Дмитрук

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

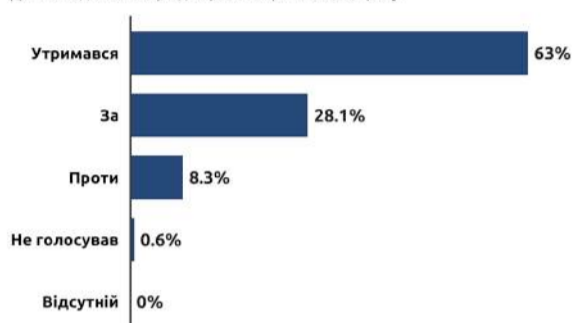
Участь у голосуваннях | Ігор Васильковський

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

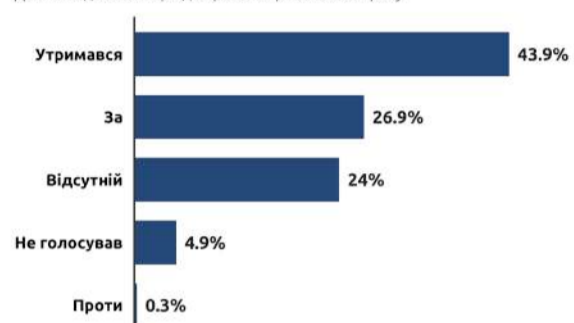
Участь у голосуваннях | Олег Колєв

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

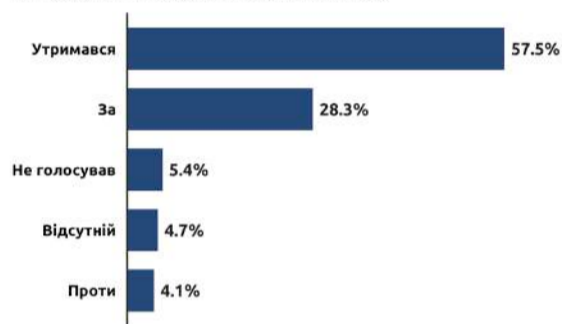
Участь у голосуваннях | Олександр Горенюк

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

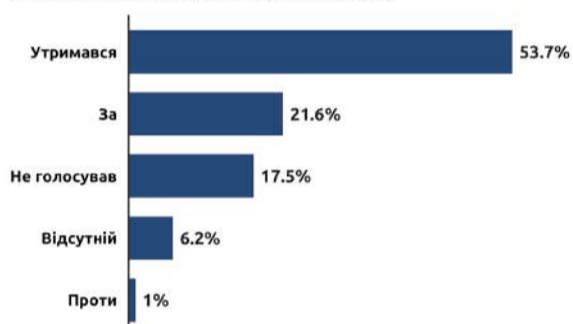
Участь у голосуваннях | Олександр Ткаченко

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

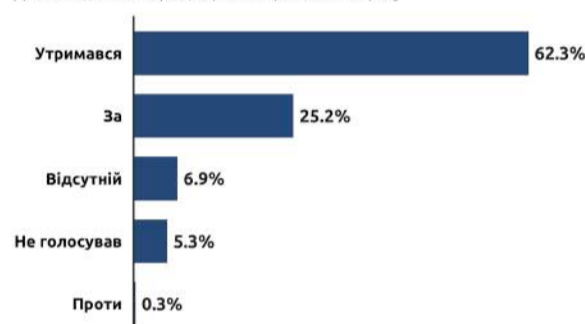
Участь у голосуваннях | Олексій Гончаренко

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

Участь у голосуваннях | Олексій Леонов

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

правом подання законодавчої ініціативи протягом весни 2021 року, є **Артем Дмитрук**.

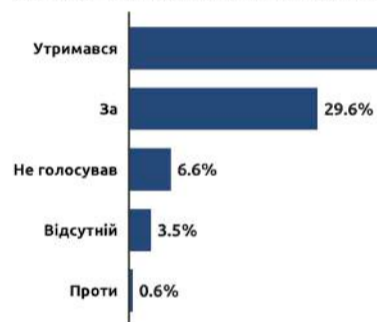
Ініціатором найбільшої кількості законопроектів навесні 2021 року серед одеських парламентарів є **Олексій Гончаренко**, який є співавтором 12 законодавчих ініціатив. П'ять проектів відносяться до сфери економічної політики, три – правової політики, два – безпеки і оборони, по одному – галузевий розвиток і державне будівництво відповідно. Жоден із законопроектів **Олексія Гончаренка** ще не розглядався на пленарному засіданні парламенту.

Серед одеських парламентарів, які скористалися правом законодавчої ініціативи, найменше законопроектів протягом весни 2021 року зареєстрували **Антон Кіссе** та **Олексій Леонов** – по одній законодавчій ініціативі.

Антон Кіссе ініціював проект, який стосується сфери галузевого розвитку, а **Олексій Леонов** – економічної політики. Проект закону **Антон Кіссе** вже знято з розгляду Верховною Радою, а законопроект **Олексія Леонова** поки опрацьовується в комітеті.

Участь у голосуваннях | Сергій Колебошин

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

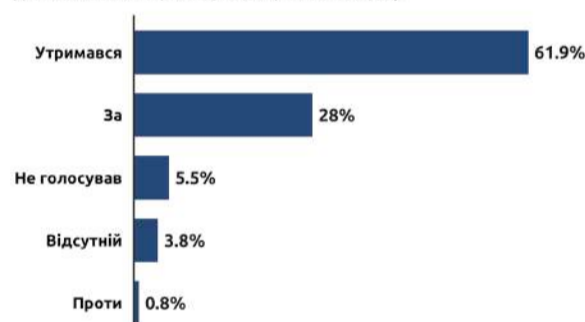

Сергій Колебошин є автором 10 законодавчих ініціатив, одна з яких була затверджена парламентом та у вигляді відповідного закону підписана президентом. Ще один законопроект очікує розгляду у другому читанні, а інші вісім – опрацьовуються у комітетах. **Сергій Колебошин** протягом весни 2021 року зареєстрував по чотири законопроекти в сферах галузевого розвитку та економічної політики, по одному – в сферах гуманітарної політики та державного будівництва.

Олександр Горенюк подав вісім законопроектів: всі вони поки опрацьовуються в комітетах. Шість законопроектів парламентар подав у сфері економічної політики, по одному – у сферах галузевого розвитку та державного будівництва.

Участь у голосуваннях | Степан Чернявський

Дані наведено за період березень-травень 2021 року

Лише одна із семи ініційованих **Степаном Чернявським** законодавчих ініціатив вже розглядалася на пленарному засіданні, проте в подальшому цей проект був знятий з розгляду. **Степан Чернявський** подавав чотири проекти законів у сфері економічної політики і три у сфері галузевого розвитку.

Всі шість законодавчих ініціатив від **Ігоря Васильковського** знаходяться на розгляді комітетів. Депутат подав чотири законопроекти, які стосуються економічної політики, і по одному у сферах безпеки й оборони та галузевого розвитку.

Олег Колєв також ініціював шість проектів законів, один з яких очікує розгляду в сесійній залі парламенту, а інші п'ять – розглядаються на комітетах. Депутат подавав законопроекти в чотирьох сферах: по два –

галузевий розвиток і економічна політика, по одному – правова політика і соціальна політика.

По чотири законодавчі ініціативи мають **Олександр Ткаченко** та **Анатолій Урбанський**. По дві законодавчі ініціативи, подані обома депутатами, відносяться до сфери правової політики та по одній – до сфер галузевого розвитку та економічної політики.

У **Олександра Ткаченка** дві законодавчі ініціативи вже були заслухані на пленарному засіданні та зняті з розгляду, а інші дві – розглядаються профільними комітетами.

У **Анатолія Урбанського** також є один законопроект, який було заслухано в сесійній залі і знято з розгляду. Ще три законопроекти поки розглядаються на комітетах.

Виступи

П'ятеро з 11 одеських мажоритарників жодного разу не брали слово для виступу під час пленарних засідань Верховної Ради навесні 2021 року – **Артем Дмитрук**, **Олег Колєв**, **Олексій Леонов**, **Степан Чернявський** та **Ігор Васильковський**. Окрім цього, **Антон Кіссе** брав слово, проте передавав право на виступ своїм колегам.

Найбільше серед одеських мажоритарників виступав **Олексій Гончаренко**, котрий брав слово для змістовного виступу 16 разів. Інші депутати, обрані в мажоритарних округах Одеської області, мали значно менше виступів.

Так, у **Сергія Колебошина** налічується два змістовні виступи, в **Анатолія Урбанського**, **Олександра Ткаченка** і **Олександра Горенюка** – по одному.

Уточнимо, що в **Анатолія Урбанського** серед чотирьох виступів, які зазначені на офіційному вебсайті парламенту, два були передачею права виступу колегам, а ще один не вдалося знайти в стенограмі засідання, тому це може бути як передача права на виступ, так і ще один змістовний виступ.

В УКРАЇНІ ПОЧАВСЯ ПРОЄКТ "ПРОЗОРИСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ" ДЛЯ СТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Громадське Партнерство "За прозорі місцеві бюджети!" реалізує проєкт "Прозорість місцевих бюджетів" серед 100 громад-партнерок програми USAID DOBRE у Дніпропетровській, Запорізькій, Івано-Франківській, Кіровоградській, Миколаївській, Тернопільській, Чернівецькій, Чернігівській, Харківській та Херсонській областях.

Проєкт складається із компонентів: "Фінансова доброчесність у громадах" та "Бюджет для громадян".

"У рамках компоненту "Фінансова доброчесність у громадах" наші експерти проведуть тренінги "Прозорість бюджетного процесу та фінансового управління в ОТГ", учасники яких дізнаються про переваги прозорості бюджетних процесів та активної участі громадян в управлінні фінансами, а також про інноваційні інструменти оцінювання та підвищення рівня прозорості бюджетного процесу та фінансового управління в громадах. У рамках

цього ж компоненту кожна громада за підтримки експертів Партнерства відповідно до Методології оцінки прозорості місцевих бюджетів проведе оцінювання рівня прозорості власного бюджетного процесу, розробить "Бюджет для громадян" – інноваційний формат пояснення простою мовою складних бюджетних питань. Крім того, ми проведемо в громадах інформаційно-просвітницьку кампанію, а восени – інформаційно-мобілізаційну кампанію для підвищення рівня обізнаності громадян щодо бюджетного процесу та залучення до участі

у ньому", – розповів координатор Громадського Партнерства "За прозорі місцеві бюджети!" **Анатолій Бойко**.

"Ми вже розпочали реалізацію проєкту: відбулася стартова координаційна зустріч експертів Партнерства, після якої стартувала серія робочих зустрічей у громадах-учасницях. Попереду – проведення тренінгів, створення в громадах робочих груп і подальша діяльність відповідно до запланованих завдань. Результати, впевнений, не забаряться!" – зазначив керівник проєкту **Віталій Світлик**.

СТАРТУВАЛО ПОСИЛЕННЯ ПРОЗОРОСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

У 25 громадах-партнерках Програми USAID DOBRE - у Запорізькій, Чернівецькій та Чернігівській областях - експерти Громадського Партнерства "За прозорі місцеві бюджети!" презентували проєкт "Прозорість місцевих бюджетів".

Упродовж травня-червня 2021 року, у ході зустрічей із представниками місцевого самоврядування і громадськими діячами, експерти Партнерства поінформували про основні етапи Проєкту:

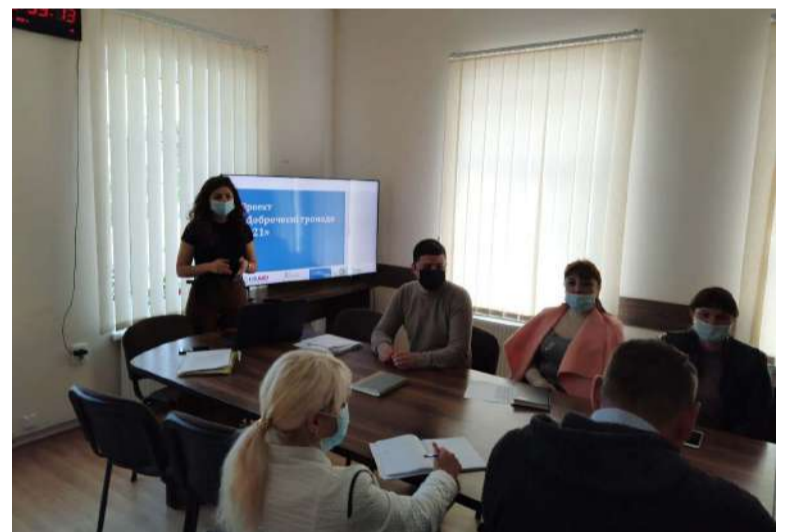
- тренінг "Прозорість бюджетного процесу та публічного фінансового управління в ОТГ";
- оцінювання рівня прозорості бюджетного процесу в громадах згідно з Методологією оцінки прозорості місцевих бюджетів;
- розробка "Бюджетів для громадян";
- проведення інформаційно-просвітницької кампанії для підвищення рівня обізнаності громадян щодо питань бюджетного процесу та ак-

тивізації участі у ньому.

"Раді відзначити, що представники громад дуже активно долучалися до наших презентаційних заходів: це й жваве обговорення формату та ідей майбутніх "Бюджетів для громадян", і перші пропозиції щодо інформаційних кампаній, і те, який результат отримають громади після оцінювання рівня прозорості їхнього бюджетного процесу. Чимало з громад-учасниць Проєкту вже добре обізнані з таким інструментом, як "Бюджет для громадян", і вже мають досвід його втілення разом з нашими експертами: тим цікавіше буде тепер креативити і вишукувати нові ідеї, нові формати, нові підходи. Інші громади такого досвіду ще не мають, але дуже охоче відгукнулися і вже

незабаром розпочнуть роботу над даними, заповненням необхідних таблиць і шаблонів, розроблених Партнерством," – зазначив координатор Партнерства **Анатолій Бойко**.

"Наші експерти провели десятки зустрічей у різних областях України, а вже з 14 червня стартували перші тренінги "Прозорість бюджетного процесу та фінансового управління в територіальних громадах", під час яких ми навчаємо учасників і учасниць основам бюджетного процесу, розповідаємо про відкритість і публічність бюджетних даних, бюджетну інформацію та "Бюджети для громадян". Бачимо значну зацікавленість і готовність до практичної роботи в громадах, і це надихає", – розповів керівник проєкту **Віталій Світлик**.

Громадське Партнерство "За прозорі місцеві бюджети!" - це мережа з 19 громадських організацій та ЗМІ з 15 регіонів України, що фокусується на питаннях підвищення стандартів та ефективності бюджетного процесу на місцевому рівні.

У 2017-2020 роках спеціалісти Громадського Партнерства "За прозорі місцеві бюджети!" успішно запровадили понад 160 антикорупційних інструментів; провели дві хвилі оцінювання рівня бюджетної прозорості; підготували та розповсюдили сто тисяч "Бюджетів для громадян" серед мешканців 75 громад-учасниць програми USAID DOBRE.

Проєкт реалізується в рамках Програми "Децентралізація приносить кращі результати та ефективність" (DOBRE), що виконується міжнародною організацією Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

ГРОМАДСЬКЕ ПАРТНЕРСТВО "ЗА ПРОЗОРИ МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!" ВИЙШЛО НА НОВИЙ РІВЕНЬ КОМАНДНОЇ РОБОТИ

Громадське Партнерство "За прозорі місцеві бюджети!" посилює свою організаційну спроможність: запровадило дієву структуру та оновило засадничі документи.

Визначними з точки зору розвитку стратегічної діяльності та формування чіткої організаційної структури стали 2020-2021 роки. Минулого року партнери провели стратегічне планування, оновили і переуклали через п'ять років спільного досвіду роботи Меморандум Партнерства, оновили засадничі документи і підтвердили свою участь у Партнерстві. Цього року,

за підтримки ІСАР Єднання, громадські діячі розробили організаційну структуру та затвердили її на Загальних зборах, обрали координаторів за напрямками діяльності і сформулювали команди тематичних напрямків.

"Ці два роки стали новим важливим етапом розвитку спроможності та організаційного посилення

Партнерства. Попри дистанційний формат, нашій команді вдалось дуже багато: провести вивчення потреб членів Партнерства та опитування громад-партнерок, здійснити зовнішнє оцінювання та розробити план організаційного розвитку, оновити засадничі документи Партнерства: Меморандум та Засади діяльності, посилити комунікаційну та інформаційну складові, а також сформулювати Стратегічний план 2021-2023 та напрацювати нові ідеї в програмних напрямках. Тепер Партнерство через півтора роки після старту кропіткої роботи над своїм розвитком вийшло на новий рівень командної роботи. Це – результати серйозної роботи над собою і нова якість, адже Партнерство стає сильнішим", - розповів координатор Партнерства **Анатолій Бойко**.

Команда Партнерства

Координатором Партнерства переобрано

Анатолія Бойка (Одеська обласна організація ВГО КВУ).

Координатори напрямків Партнерства:

"Прозорість бюджетного процесу" - **Тарас Халавка** (ГО "Український народний дім", Чернівці) та **Альона Єгорова** (Одеська обласна організація ВГО КВУ)

"Залучення мешканців до участі у бюджетному процесі та врахування потреб мешканців при формуванні та виконанні бюджету" - **Михайло Джогола** (ГО "Центр політичних студій", Івано-Франківськ)

"Антикорупція" - **Тетяна Романова** (ГО "Агенція міських ініціатив", Чернівці)

"Підвищення ефективності формування та використання коштів місцевих бюджетів" - **Марія Орлова** (ГО ЗЕОН, Здолбунів)

"Провідний експертний центр з питань бюджету" - **Микола Орлов** (Здолбунів)

Стратегічні напрямки діяльності Партнерства на 2021-2023 роки:

- прозорість бюджетного процесу;
- залучення мешканців до участі у бюджетному процесі та врахування потреб мешканців при формуванні та виконанні бюджету;
- антикорупція;
- підвищення ефективності формування та використання коштів місцевих бюджетів;
- провідний експертний центр з питань бюджету.

Разом з цим Партнерство і далі планує системно працювати над самовдосконаленням та підвищенням самозарадності. Для цього вже найближчим часом команда Партнерства пройде тренінги з монетизації послуг та застосування бізнес-моделей у діяльності Партнерства, а також розробить фандрейзингову стратегію Партнерства.

ЗАПРАЦЮВАЛА ПЕРША ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМА ДЛЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ "ТЕРИТОРІЯ ГРОМАДИ: ЧЕСНО ТА ЕКСПЕРТНО"

Громадське партнерство "За прозорі місцеві бюджети!" започаткувало перший в країні експертний інформаційно-роз'яснювальний онлайн-майданчик, який працюватиме наживо у режимі реального часу.

Теми зустрічей визначають представники громад: це фінанси, реформи, закупівлі, проектний менеджмент, робота комунальних підприємств тощо.

"Ідея нашої платформи полягає в тому, щоб наші експерти разом з представниками громад у режимі реального часу обговорювали та фахово

розбирали і знаходили відповіді на ключові питання, які турбують місцеве самоврядування. Говоримо чесно, відкрито і професійно, а крім того, ми запрошуємо на діалоговий майданчик не лише фахівців з тієї чи іншої сфери, дотичної до самоуправління, а й представників самих громад, які вже мають позитивний досвід вирішен-

ня актуальних проблем. Тобто ми завжди у своїй діяльності дотримуємося принципу "нічого для громад без громад". Спочатку ми провели онлайн-голосування за найкращу назву нашої платформи, і більшість учасників та учасниць проголосували за варіант "Територія громади: чесно та експертно". Тепер ми формуємо теми онлайн-зустрічей відповідно до тих запитів, які отримуємо регулярно від громад з усієї України. А крім того, ще й збираємо нагальні питання від громад перед кожним етером", - розповів **Анатолій Бойко**, координатор Партнерства.

Перший випуск онлайн-платформи відбувся 18 травня і був присвячений діяльності комунальних підприємств громад. Захід провів експерт Партнерства **Микола Орлов**, а гостем став

Здолбунівський міський голова **Владислав Сухляк** (Рівненська область).

Як розповів мер, в очолюваній ним громаді функціонують кілька комунальних підприємств, на яких працюють місцеві жителі, і головне завдання у покращенні їхньої діяльності лідер громади вбачає в тому, щоб вони заробляли кошти самотужки, надаючи послуги населенню:

"Ми прагнемо зламати стару систему і зробити комунальні підприємства прибутковими. Вже є дорожня карта розвитку, стратегічне бачення того, що вони не повинні "гасити пожежі", а працювати стабільно, прозоро і ефективно", - зазначив він.

"Важливо, щоб розвиток комунальних підприємств був поступальним за будь-якої влади і щоб були запобіжники, аби вся діяльність

КП була прозорою і зрозумілою для жителів. Важливо мати стратегічне розуміння того, як змінювати звичну систему, за якої КП просто освоюють бюджет, але працюють непрозоро та малоефективно", - пояснив експерт Партнерства **Микола Орлов**.

Наразі у Здолбунівській громаді впроваджують висвітлення діяльності комунальних підприємств у соціальних мережах та на офіційному сайті, розробка якого вже завершується, заплановано регулярне звітування очільників КП тощо.

Переглянути всі випуски платформи можна тут:

У ГРОМАДАХ ПІВДНЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ТА РОБОТА З ДІТЬМИ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України"

З початком літа Громадський центр правосуддя в місті Татарбунари спільно з Татарбунарським бюро правової допомоги провели традиційну просвітницьку кампанію для дітей щодо безпечного поведіння на канікулах. Безпосередню участь в кампанії взяли три школи та понад 120 учнів, просвітницькі матеріали поширені серед інших навчальних закладів. Також продовжилось надання безоплатних правових консультацій для жителів сільських населених пунктів та клієнтів служби пробації. В першій половині червня 2020 року правову допомогу на виїзних прийомах отримали понад 30 людей переважно з питань оформлення нерухомого майна, земельних відносин та соціального забезпечення.

4 червня 2021 року представники Громадського центру правосуддя та бюро правової допомоги побували на зустрічі з учнями 5-х та 6-х класів Татарбунарської школи-гімназії. Співкування зі школярами було присвячено Міжнародному дню захисту дітей та стосувалося питань безпечного поведіння на літніх канікулах. Зокрема, керівник Громадського центру правосуддя **Леонід Семененко** розповів дітям про правила поведіння на воді та з вогнебезпечними предметами. Окрема увага була приділена керуванню велосипедами та мопедами.

Головний спеціаліст Татарбунарського бюро правової допомоги **Інга Дмитрієва** нагадала школярам про їх обов'язки за допомогою відеоролика "Свої права, дитино, знай та про обов'язки не забувай".

8 червня такий захід було проведено вже з учнями 5-6 класів Білолеської школи Татарбунарського району. Правила безпеки обговорювали з учнями на прикладі конкретних ситуацій. Наприклад, дитина їде на велосипеді та слухає музику в навушниках. Говорячи про усунення такого фактору небезпеки, діти пропонували залишити на-

вушники вдома, не одягати їх взагалі та покласти до кишені. 11 червня заключний захід пройшов з учнями Глибочківської школи.

Усього участь в просвітницьких зустрічах з безпечного поведіння на канікулах взяло понад 120 дітей. За активну участь в обговореннях діти отримали міні-копії автофургонів, які були надані БФ "Еммануїл". Адміністрації шкіл були передані плакати та пам'ятки з безпечного поведіння, які були розроблені юристами Громадського центру правосуддя.

Представники Громадського центру правосуддя та бюро правової допомоги продовжили важливу роботу щодо надання безоплатних правових консультацій жителям сільських населених пунктів та представникам вразливих груп.

Черговий прийом з надання правової допомоги та профілактики правопорушень відбувся 7 червня 2020 року в приміщенні Татарбунарського сектору служби пробації. На прийомі Громадський центр правосуддя представляв **Леонід Семененко**, Татарбунарське бюро правової допомоги - **Інга Дмитрієва**, Татарбунарський сектор пробації - **Алла Му-**

кієнко. Клієнти пробації, окрім питань соціального та медичного забезпечення, цікавились відкриттям ринку землі сільськогосподарського призначення та тими ризиками, які можуть виникнути під час продажу земельної ділянки. Правники наголосили на тому, що це право власника землі і ніхто не може змусити його до продажу.

Наступного дня керівник Громадського центру правосуддя **Леонід Семененко** спільно з адвокатом Центру **Олександром Ковпаком** та головною спеціалісткою Татарбунарського бюро правової допомоги **Інгою Дмитрієвою** провели виїзну приймальню у селі Білолеська. Попередньо сільським старостою **Юрієм Шульгою** було проінформовано про приїзд правників, що дало можливість понад 10 місцевим жителям отримати правові консультації. Багато проблем жителів села торкалися різних аспектів оформлення права власності на будинки та земельні ділянки. Наприклад, місцева жителька **Лідія** повідомила про те, що вона "придбала" для себе будинок, в якому мешкає з сім'єю вже більше 15 років. Проте для оформлення договору купівлі-продажу жінка не зверталася та

будь-яких документів щодо придбання будинку не отримувала. Аналогічна ситуація склалася також і у мешканки села **Людмили**, яка "придбала" будинок без правостановлюючих документів та належного оформлення правочину і тепер навіть не знає, хто був власником, оскільки гроші передавала через родичку особі, яка вже померла.

11 червня 2020 року спільна мобільна група правників провела виїзд до сіл Глибоке та Борисівка Татарбунарської міської ради. Адвокат Громадського центру правосуддя **Олександр Ковпак** та спеціалістка Татарбунарського бюро правової допомоги **Інга Дмитрієва** надали правові консультації 8 місцевим мешканцям та провели зустріч з представниками старостату

щодо найбільш актуальних правових проблем громади. Звернення від жителів були різні - щодо отримання звання "Мати-героїня" та інвалідності за станом здоров'я, виконання умов договору оренди землі та оформлення права власності на будинок. Представників школи турбувало питання дій представників освітнього закладу у разі відсутності на навчанні дитини, мати якої позбавлена батьківських прав. У селі Борисівка до правників на прийом прийшла **Оксана**, яку цікавило питання укладання договору купівлі-продажу житлового будинку особою, яка хворіє і самостійно не може рухатися. **Ірину** цікавило питання нострифікації диплому, отриманого після завершення навчання у вищому навчальному закладі в Республіці Молдова.

У ТАТАРБУНАРАХ ВІДБУЛАСЯ ПЕРША НАВЧАЛЬНА СЕСІЯ ДЛЯ СТАРОСТ З ПИТАНЬ НОТАРІАТУ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України"

28 травня 2021 року у залі засідань Татарбунарської міської ради відбулась перша навчальна сесія з циклу "Школа старост", організована Громадським центром правосуддя для старост та діловодів старостинських округів. Навчання з питань нотаріату було проведено для понад 30 представників п'яти територіальних громад представниками Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса). Заняття навчально-практичної програми "Школа старост" будуть проходити надалі щомісяця за попередньо узгодженими з учасниками темами.

Участь в першому навчанні з циклу "Школа старост" взяли старости та діловоди старостинських округів Татарбунарської міської ради, Саратської селищної ради, Кулевчанської, Лиманської та Павлівської сільських рад.

Перше заняття було присвячено питанням нотаріату та було проведено представницями Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) - завідувачкою Одеським обласним нотаріальним архівом

Світланою Марчишиною та консультанкою Приморської нотаріальної контори у м. Одеса **Валентиною Онопрієнко**. Ініціатором проведення такого практичного навчання став керівник Громадського центру правосуддя **Леонід Семененко** за підтримки Татарбунарського міського голови **Андрія Глуценка**, Саратської селищної голови **Вікторії Райчевої**, Кулевчанського сільського голови **Михайла Попова**, Лиманського сільського голови **Василя Резніченка** та Павлівського сільського

голови **Олександра Романа**.

З наведенням прикладів з практичної роботи консультантка Приморської нотаріальної контори у м. Одеса **Валентина Онопрієнко** розповіла про порядок вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування. Окремо було наголошено на тому, що ті, хто на даний час вчиняє нотаріальні дії, повинні мати відповідні повноваження, які підтверджуються рішенням. Крім цього,

було акцентовано увагу на основних вимогах до порядку вчинення нотаріальних дій та роз'яснено "підводні камені" з наявної практики.

Світлана Марчишина, завідувачка державним нотаріальним архівом Одеської області, надала інформацію щодо діяльності установи, порядку підготовки та передачі на збереження архівних справ та документів, які були напрацьовані сільськими радами за попередні роки. Учасники навчання

ставили запитання, пов'язані з порядком підготовки та передачі на зберігання до архівної установи документів, які залишилися після об'єднання громад. Було багато питань щодо порядку підготовки описів справ та тих нормативно-правових документів, якими потрібно керуватися при цьому. Представники управління нотаріату та нотаріального архіву також надали свої контакти для того, аби старости могли звертатися у разі необхідності та отримувати відповідні рекомендації.

Громадський центр правосуддя - один з перших в Україні мультифункціональних хабів, який розвиває "дружнє" правосуддя в громадах та просуває новий формат співпраці між органами правосуддя, місцевою владою та мешканцями на принципах довіри та відповідальності. Центр створено в місті Татарбунари наприкінці 2018 року в рамках програми USAID "Нове правосуддя". З початку 2020 року Центр діє за підтримки Європейського Союзу на півдні Одеської області.

Центр орієнтований на здійснення такої діяльності:

- діагностика проблем з доступом до правосуддя в громадах;
- оцінка впровадження реформ сектору правосуддя на місцевому рівні;
- ідентифікація правових проблем в громадах;
- координація і розвиток правової допомоги, адміністративних та соціальних послуг;
- надання безоплатної правової допомоги з пріоритетом вразливих груп;
- стратегічний судовий захист;
- планування та проведення місцевих та національних адвокаційних кампаній;
- експертна, навчальна та інформаційна підтримка діяльності органів системи правосуддя;
- проактивна просвітницька робота з мешканцями;
- надання безоплатних послуг з медіації;
- розвиток альтернативних способів вирішення конфліктів в громадах.

Діяльність Громадського центру правосуддя впроваджується Одеською обласною організацією ВГО "Комітет виборців України" за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках проекту "Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах".

ЯК ПРОТИДІЯТИ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Домашнє насильство - це насильство однієї людини (людей) над іншою (іншими) у рамках побутових відносин, таких як шлюб чи співжиття, незалежно від економічного чи соціального статусу.

Виділяється кілька основних форм домашнього насильства.

Фізичне насильство: ляпаси, штовхання, щипання, побиття та нанесення будь-якої фізичної шкоди, примушування вживати алкоголь чи наркотичні речовини, позбавлення волі, залишення в небезпеці, ненадання допомоги.

Психологічне насильство: образи, погрози вбивством або каліцтвом потерпілій особі або третім особам, контроль у репродуктивній сфері, обмеження у контактах з близькими та друзями, дискримінація через переконання, віросповідання, національну, расову приналежність чи походження.

Сексуальне насильство: примушування потерпілої особи до небажаних статевих стосунків та будь-які діяння сексуального характеру без згоди, примушування займатися проституцією, примус до вагітності або абортів.

Економічне насильство: позбавлення чи обмеження житла, їжі, води, одягу, особистих коштів та документів, заборона чи примушування працювати або навчатись, перешкоджання в отриманні лікування, примушування жебракувати.

Економічне насильство часто подається як турбота - спочатку партнер намагає не працювати чи не навчатись, потім з'являється контроль та звітування щодо використаних коштів та приниження.

Законодавством встановлені спеціальні заходи, які застосовуються до кривдника - **терміновий заборонний припис** (вноситься поліцією) та **обмежувальний припис** (вноситься судом).

Терміновий заборонний припис діє до 10 діб та передбачає:

- зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи;

ПАНДЕМІЯ COVID-19 ЗНАЧНО ПІДВИЩИЛА ЗАГРОЗУ СТАТИ ЖЕРТВОЮ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО

ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЬСТВО

СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО

ЕКОНОМІЧНЕ НАСИЛЬСТВО

1 Не мовчати
розповісти довіреним особам та тримати з ними постійний контакт

2 ДІЯТИ
повідомити поліцію, звернутись до психолога та (чи) юриста, знайти безпечне житло

ЯК ПРОТИДІЯТИ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ?

"ПОЛІНА"
спеціальний екіпаж Патрульної поліції

МВС ЗАПУСТИЛО ЧАТ-БОТ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

@police_helpbot
Telegram

ПРЯМУЄМО РАЗОМ

ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР ПРАВОСУДДА

СКАНУЙТЕ QR КОД ТА ОТРИМАЙТЕ БІЛЬШЕ ПРАВОВИХ ПОРАД

- заборону на вхід та перебування у місці проживання (перебування) постраждалої особи;

- заборону в будь-який спосіб контактувати із постраждалою особою.

Обмежувальним приписом визначаються один чи декілька заходів тимчасового обмеження прав кривдника або покладення на нього обов'язків:

- заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою;

- усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;

- обмеження спілкування з постраждалою дитиною;

- заборона наблизитися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою;

- заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за

власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватись з нею;

- заборона вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб.

Обмежувальний припис вноситься судом терміном до 6 місяців і справа розглядається не пізніше ніж через 72 години з моменту надходження заяви.

Якщо Ви зазнали будь-якого з видів домашнього насильства або розумієте, що існує загроза його скоєння, радимо дотримуватись двох протистих правил:

1 Не мовчати - розповісти друзям, знайомим, сусідам або родичам про такі факти та тримати постійний контакт із довіреною особою (повідомляти їй, чи все гаразд);

2 Діяти - повідомити поліцію про такі факти; звернутись за психологічною, правовою та іншою допомогою; шукати альтернативне безпечне житло (ним може стати спеціальний притулок).

Для виклику поліції необхідно телефонувати за номером **102**. При виклику екіпажу патрульної поліції можна зазначити, що вам потрібен саме екіпаж "Поліна" (поліція проти домашнього насильства).

Міністерство внутрішніх справ запустило чат-бота з протидії домашньому насильству в додатку Telegram. Щоб приєднатися до чат-боту, потрібно увійти у додаток і в пошуку вказати **@police_helpbot**. За його допомогою можна викликати поліцію та швидко, зв'язатися зі спеціалістами безоплатної правової допомоги, отримати загальну інформацію та контакти інших служб.

Особи, які вчинили домашнє насильство, несуть кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність (відшкодування завданої моральної та матеріальної шкоди).

Кримінальний кодекс містить статтю 126-1 (домашнє насильство), яка передбачає відповідальність за умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного домашнього насильства - громадські роботи від 150 до 240 годин; арешт до 6 місяців; обмеження волі до 5 років; позбавлення волі до 2 років.

Майте на увазі, що пандемія COVID-19 значно посилила загрозу стати жертвою домашнього насильства. В цей час варто додатково враховувати такі фактори, як перебування в умовах домашньої ізоляції, дистанційне навчання, втрату роботи чи вимушену відпустку, неможливість чи обмеженість відпочинку та подорожей.

Корисні контакти з питань "домашнього насильства":

- Національна гаряча лінія з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації:

0 800 500 335

116 123 (для дзвінків з мобільного)

- Національна дитяча гаряча лінія:

0 800 500 225

116 111 (для дзвінків з мобільного)

- Гаряча лінія з протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей (урядовий колцентр) - **15-47**

- Єдиний номер системи безоплатної правової допомоги - **0 800 213 103**

- Мобільні бригади соціально-психологічної допомоги:

095 819 11 82

073 157 46 37

095 819 11 89

073 157 49 36 (Одеса)

- Центр допомоги жінкам (жінкам з дітьми), які постраждали від насильства:

705 54 12

705 54 13 (Одеса)

- Гаряча лінія Громадського Руху "Віра, Надія, Любов" - **777 25 17** (Одеса)

ЯК ПІДГОТУВАТИСЬ ДО ВІДКРИТТЯ РИНКУ ЗЕМЛІ

Відповідно до Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення" громадяни України зможуть купувати землю сільськогосподарського призначення вже з 1 липня 2021 року.

З 2024 року набувати право власності на такі землі зможуть також юридичні особи, засновниками або кінцевими бенефіціарами (особами, які отримують прибуток) яких є громадяни України.

Основні обмеження прийнятого закону

- Сукупний розмір земельних ділянок, які можуть бути придбані в одні руки.
- Заборона на продаж землі іноземним громадянам.
- Пріоритетне право купівлі громадянами України перед юридичними особами.
- Покупці не можуть мати бізнес, зареєстрований за кордоном або у офшорних компаніях.

Для фізичних осіб, які зможуть купувати землю у перший рік після відміни мораторію, максимальний сукупний розмір земельних ділянок становить **100 гектарів**. Для юридичних осіб на другому етапі з 2024 року граничний сукупний розмір земельних ділянок складатиме **10 тисяч гектарів**.

Рекомендації для полегшення підготовки до продажу земельної ділянки

КРОК 1. Варто пересвідчитись, чи зареєстрована відповідна земельна ділянка в Державному земельному кадастрі.

Перевірити таку інформацію можна через пошук на порталі "Публічна кадастрова карта" map.land.gov.ua. Якщо земельній ділянці присвоєно кадастровий номер, на карті можна перевірити правильність інформації про місцезнаходження, цільове призначення та в чій власності вона перебуває.

Якщо інформації в Державному земельному кадастрі немає, власником земельних ділянок доведеться проходити процедуру реєстрації цієї ділянки:

- У випадку, якщо земельній ділянці присвоєно кадастровий номер та відповідна земельно-кадастрова документація є у громадянина або у місцевому відділі Держгеокадастру, необхідно буде лише подати заяву про внесення відомостей до Державного земельного кадастру (безкоштовно).
- Якщо кадастрового номеру немає, необхідно звернутися до найближчого розробника документації із землеустрою для виготовлення технічної документації щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшого присвоєння кадастрового номеру.

Без наявності коректних

відомостей про земельну ділянку у Державному земельному кадастрі неможливо укласти будь-які цивільно-правові угоди.

КРОК 2. Варто перевірити відомості про майно та його обтяження в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Це можна зробити самостійно в "Кабінеті електронних сервісів" за невелику плату на сайті kar.minjust.gov.ua/service. Для цього треба зареєструватися на сайті, використовуючи свої особисті дані – ідентифікаційний код або номер паспорту.

Якщо громадянин не є єдиним власником ділянки (наприклад, успадкував її навіл з родичем), це відображено у реєстрі. У такому разі потрібно буде заручитися згодою співвласників на можливу угоду. Згода власників сусідніх ділянок непотрібна.

КРОК 3. Варто орієнтуватися у питаннях вартості земельної ділянки.

Якщо після проходження попередніх кроків Ви маєте намір продати свою земельну ділянку, для цього необхідно ознайомитися з її **нормативною грошовою оцінкою**. Відповідно до закону - це ціновий мінімум, за який земельна ділянка може бути продана.

Дані про нормативну грошову оцінку доступні на Порталі нормативної грошової оцінки по всіх областях України ngo.land.gov.ua.

Для того, щоб визначити об'єктивну ринкову ціну ділянки, необхідно постійно контролювати ціну в оголошеннях з подібними ділянками або замовити експертну оцінку. Розрахунок за землю має проводитись у безготівковій формі.

КРОК 4. Варто попередити орендаря про свої наміри продати землю.

Купівля-продаж земельної ділянки здійснюється з дотриманням переважного права на її придбання. У орендаря є переважне право купити земельну ді-

лянку, порівняно зі всіма іншими потенційними покупцями.

Тобто, якщо така земельна ділянка буде продана без попередження орендаря, то орендар має право оскаржити такий продаж. Проте орендар має переважне право на придбання земельної ділянки у власність за умови, що він готовий сплатити ціну, за якою вона продається.

Орендар може придбати земельну ділянку, що перебуває в оренді, за умови згоди орендодавця на продаж цієї земельної ділянки. Тобто, примус з боку орендаря продати йому земельну ділянку є незаконним.

КРОК 5. Варто перевірити публічну інформацію про потенційного покупця.

Перед безпосереднім укладанням угоди про купівлю-продаж земельної ділянки необхідно уважно перевірити інформацію про особу, з якою ви плануєте укласти таку угоду.

З цією метою рекомендуємо перевірити дані у відкритих реєстрах, зокрема, Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, реєстрі боржників тощо. Не зайвою буде також перевірка інформації про те, чи не є майбутній покупець земельної ділянки учасником судових спорів.

Можна зареєструватися в Державному аграрному реєстрі, який працює за принципом автоматичної взаємодії з даними різних реєстрів, включно з Державним земельним кадастром. Завдяки таким можливостям можна безкоштовно переглянути актуальну інформацію про належні аграрію земельні ділянки.

Ці правові консультації носять рекомендаційний характер, не є офіційним роз'ясненням чинного законодавства та актуальні станом на 2021 рік. Публікації підготовлені Одеською обласною організацією ВГО "Комітет виборців України" в рамках проекту "Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах" за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Погляди авторів публікацій не відображають офіційної позиції Європейського Союзу.

ЯК СТАТИ "АГЕНТОМ КРОВІ": ІНТЕРВ'Ю З ЛІКАРКОЮ-ТРАНСФУЗІОЛОГОМ ПРО ДОНОРСТВО

АВТОРКА: Катерина Маєвська

Щороку 14 червня увесь світ відзначає День донора крові. Ділитися з іншими своєю кров'ю не тільки благородно, а й корисно. Тож принагідно ми поспілкувалися з лікаркою-трансфузіологом, яка щодня приймає донорів у нашому місті.

Виконуюча обов'язки гендиректора Одеської обласної станції переливання крові **Марина Ткаченко** от уже 15 років працює у центрі. За цими цифрами її біографія містить 12 років роботи операційною медсестрою, навчання в Одеському медичному університеті, куди вступила з четвертої спроби, а також трансфузіологічні курси в Національній медичній академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика в Києві.

Зараз пані Марина - лікарка-трансфузіолог та експертка МОЗ.

Кров та її компоненти необхідні для лікування пацієнтів у низці галузей медицини: хірургії, онкології, травматології, акушерстві й гінекології тощо. Потреба у крові буде у всі часи, тому зараз постає завдання у грамотному ознайомленні з донорством все більшої кількості молодих людей.

"Кров не має аналогів та штучних замінників, тож у пацієнтів, які цього потребують, єдина можливість для порятунку – це добровільна здача крові іншою людиною", - зазначає **Марина Ткаченко**.

Лікарка пояснює, що за стандартами ВООЗ у країні має бути приблизно 21 донор на 1000 осіб населення, а заготовлятися близько 20 мілілітрів донорської крові на людину. В Україні ці показники втричі нижчі за світові стандарти: 12-13 донорів на 1000 населення, 6,5-7 мілілітрів на особу.

"Наша станція забезпечує кров'ю та її компонентами майже всі лікарні в Одеському регіоні – обласні, міські, районні. Тут відбувається близько 10 тис. донацій на рік, але для повного забезпечення лікарень кров'ю цю цифру необхідно подвоїти", - наголошує лікарка-трансфузіолог.

Загалом в Одеській області є 28 пунктів, де можна здати кров. В Одесі їх п'ять: чотири лікарні і центр переливання (він найбільший).

"Всі компоненти крові, які заготовляються в Одеській області, проходять контроль якості та перевірку у нашій клінічній та інфекційній лабораторії. Здавати кров варто там, де людям зручно, головне – щоб загальна кількість донорів була достатньою, аби забезпечити регіон", - зазначає фахівчиня.

3 грудня 2020 року волонтерська організація "Агент крові" почала допомагати Одеському центру крові залучати до донорства все більше людей.

Волонтери проекту чергують в Одеській обласній станції переливання крові (Бісквітний провулок, 2/3) та популяризують безоплатне і регулярне донорство крові.

Під час локдауну потреба у донорській крові загострилася, як ніколи раніше. Люди боялися виходити з дому, не те що йти в лікарню і здавати кров. Лікарі і донори пристосувалися навіть до таких умов та завдяки службам таксі налагодили безперебійний трансфер донорів.

Користь кроводач для донорів

Людині, яка не має протипоказань, корисно регулярно здавати кров - це позитивно впливає на організм.

А крім цього, ви ще й рятуєте чиєсь життя чи допомагаєте комусь одужати.

"Перед донацією обов'язково проводиться мінімедогляд – прийом у терапевта, загальний та біохімічний аналіз крові, перевірка на 4 інфекції (гепатит В, С, сифіліс та ВІЛ, досить дорогі обстеження, якщо робити їх приватно). Також зараз ми проводимо скринінг на антитіла до Covid класу G", - розповідає лікарка.

Систематична здача крові, принаймні двічі на рік, знижує рівень холестерину, а відтак і ризик інсультів, інфарктів. Також здача крові активізує роботу кісткового мозку – посилюється поповнення кров'яного русла новими еритроцитами, покращується обмін речовин, самопочуття та загальна стійкість організму.

Покращення, які вже відбулися

Центр крові намагається залучити до донорства якомога більше людей, тому нещодавно там запустили новий сучасний сайт, де щодня о 8 ранку оновлюється інформація зі статусом потреб у крові – якої достатньо, а якої критично бракує.

"Трапляється, що поширеної першої чи другої позитивної немає, а рідкісна четверта негативна – є. Загалом це поширений міф – мовляв, якщо маєш розповсюджену групу крові, то немає сенсу її здавати, бо й так багато. Це хибна думка: адже й потреби такої крові серед пацієнтів значно вищі", - каже пані **Марина**.

Також на станції встановили спеціальні столи з охолодженою поверхнею, де відбувається пакування продукції.

Експертка каже, що попри обмежене фінансування керівництво станції робить усе, щоб продукція відповідала найвищим стандартам якості.

Що важливо покращити

Фахівчиня наголошує, що система потребує змін на кількох рівнях, зокрема, на законодавчому. У 2019 році Кабмін затвердив Стратегію розвитку національної системи крові до 2022 року - вона передбачує.

продовження
на стор. 15 >>

<< початок на стор. 14

час реорганізацію служби крові, що дозволить централізовано заготовляти, тестувати, переробляти, зберігати та розподіляти донорську кров та її компоненти.

Також буде введено єдиний національний реєстр донорів та електронну інформаційну систему в установах – завдяки цьому стане простіше контролювати обіг компонентів крові.

"Також у нас не передбачена доставка крові та компонентів – лікарні забирають їх самі, водночас у світовій практиці центр крові має самостійно доставляти компоненти крові до банків, обладнаних при лікарнях. Звичайно, нагальними є також питання фінансування, насамперед низький рівень зарплат працівників. До того ж, із початку цього року ми не отримуємо кошти на харчування для донорів з обласного бюджету", - за-

значає заступниця генерального директора з якості крові.

Портрет сучасного донора

Наразі база налічує більше 17 тис. донорів. Систематично приходять здавати кров близько 3 тис. осіб – це люди, які мають сформовану позицію, їм важливо допомагати, а кому саме – не має значення.

"Багато наших працівників також є донорами крові".

Найбільше серед донорів людей віком від 25 до 40

років. Більшість – мешканці Одеси, але приїжджають і донори з передмістя.

Систематичне донорство - це важливо

Зазвичай люди здають кров, коли стається біда – наприклад, нещасні випадки з дітьми чи трагічна пожежа на Троїцькій. Іноді станція навіть не може прийняти всіх охочих за один день, бо не вистачає потужностей. Тому важливо розвивати та популяризувати ідею саме систематичного донорства.

"Держава у свою чергу має підтримувати доно-

рів. Зараз вони отримують додатковий вихідний, але добре було б запровадити й додаткові заохочення – квитки в кіно чи ресторан, чом би й ні? Це приємно.

Хоча я вважаю, що донорство має бути безоплатним. Якщо єдиною причиною прийти на здачу є грошова винагорода – це ризик, адже людина вірогідніше казатиме неправду, наприклад, щодо свого способу життя, захворювань чи оперативних втручань. Це призводить до великої частки браку крові та її компонентів", - наголошує лікарка.

Для колективу станції постійні донори - це як родина.

"Ми знаємо, коли вони одружуються, народжують дітей, а згодом приходять разом із ними до нас, і у такий спосіб прищеплюють ідею донорства новому поколінню. Вдячні їм, дуже любимо та чекаємо на їхнє повернення", - з усмішкою підсумовує Марина Ткаченко.

Як стати донором

Щоб стати донором разом з проектом "Агенти крові" та зібрати колекцію фірмових значків, потрібно просто перечитати перелік абсолютних та тимчасових протипоказань до донорства, зрозуміти, чи можете ви бути донором, і далі уже регулярно ділитися своєю кров'ю з іншими. У винагороду за кожну донорську волонтер Гліб роздає донорам значки, на яких зображені компоненти крові - уся колекція містить 17 шт.

Щоб долучитися до ініціативи "Агенти крові", потрібно перейти у чат-бот в Telegram @bloodagentsua_bot та обрати зручну для себе дату донорства в Одеській обласній станції переливання крові. Бот направить вас у чат, де волонтери дадуть відповіді на всі запитання, розкажуть, які підготуватися до донорства і врешті зустрінуть у центрі крові.

Тільки сильні діляться силою.

ФОТО: Олег Синьков

КОЛИ ТА ЯК РЕЄСТРУЄТЬСЯ ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ: ДОРОЖНЯ КАРТА ВСТУПНИКА

Вступники подають заяви для вступу до закладів вищої освіти в електронній формі онлайн через електронні кабінети. За інформацією порталу Освіта.ua, для цього потрібно увійти на сторінку системи подання заяв в електронній формі. Однак наразі сайт неактивний. Він функціонуватиме з 1 липня – цього дня розпочнеться реєстрація електронних кабінетів вступників та можна буде завантажити всі документи.

Яка інформація потрібна, щоб відкрити електронний кабінет?

Для відкриття електронного кабінету слід вказати адресу електронної пошти – надалі вона буде логіном для входу. Система автоматично перевірить логін на збіг з іншими. Якщо буде зафіксовано ідентичність логінів – видасть попередження. У такому разі потрібно створити новий унікальний логін. На вказану електронну адресу надійде лист для активації доступу до електронного кабінету.

Під час реєстрації електронного кабінету заборонено використовувати електронні адреси заблокованих в Україні сервісів, наприклад, mail.ru, yandex.ru.

Для реєстрації електронного кабінету потрібно також внести дані:

- одного з сертифікатів ЗНО – номер, пінкод та рік отримання (2018–

2021); дані інших сертифікатів варто додати в особистому електронному кабінеті вступника вже після реєстрації;

- свідоцтва про повну загальну середню освіту (атестата) – серію, номер та середній бал додатка (про порядок його розрахунку дізнайтеся за посиланням).

Реєстрація електронного кабінету вступника можлива з атестатом, виданим не раніше 1998 року (фотокомп'ютерні ("пластикові") документи). Якщо документ видано до 1998 року, то доведеться подавати заяву в паперовому вигляді безпосередньо в закладі освіти.

Які дані та документи потрібно завантажити?

Після активації електронного кабінету потрібно ввести/завантажити таку інформацію про вступника:

- контактний номер теле-

фону (у форматі +380): це потрібно для оперативного зв'язку закладу освіти з абітурієнтом і його батьками;

- кольорову фотокартку вступника (3x4 см);
- фотокопію додатка до свідоцтва/атестата про повну загальну середню освіту.

Файли варто завантажувати у форматі jpg (jpeg, png), а максимальний розмір такого файлу не має перевищувати 1 Мб.

Хто може допомогти відкрити електронний кабінет та завантажити документи?

Для допомоги вступникам під час подання заяв в електронній формі у приймальних комісіях створюють спеціальні консультаційні центри.

Абітурієнти можуть звернутися до центру будь-якого закладу вищої освіти, і там їм допоможуть зі ство-

ренням електронного кабінету, внесенням заяв в електронній формі, завантаженням додатка до документа про освіту тощо.

Що буде, якщо внести неточні дані?

Після подання першої заяви внести будь-які зміни до електронного кабінету вже неможливо. Тому краще пересвідчитися, що всі дані завантажені в електронний кабінет коректно.

Зміна середнього бала свідоцтва про освіту після подання першої заяви можлива лише шляхом звернення вступника до закладу освіти, де було зареєстровано першу заяву.

Скільки можна подати заяв?

Можна подати до 5 заяв на бюджетну форму навчання в будь-який заклад вищої освіти без обмеження щодо кількості спеціальностей, на які їх подають, та до 30 заяв на контракт.

У кожній заяві, яку абітурієнт подає на бюджет, потрібно обов'язково встановити її пріоритетність – від 1 до 5, де 1 – це найвища пріоритетність, а 5 – відповідно, найнижча. Установлення пріоритетності – важливий крок, адже змінити її після подання заяви неможливо.

Протягом якого часу приймають заяви?

Прийом заяв та документів від вступників розпочинається 14 липня (крім вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти зі спеціфічними умовами навчання), військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти) та закінчується:

16 липня – для осіб, які вступають на основі співбесіди, вступних іспитів, творчих конкурсів;

23 липня – для осіб, які вступають за результатами ЗНО, іспитів, творчих конкурсів, складених з 1 по 13 липня.

ДЕКРЕТНА ВІДПУСТКА ДЛЯ ТАТУСІВ

Перші тижні після народження дитини часто стають справжнім випробуванням для сімей. Відновлення здоров'я породіллі, купівля необхідних речей і ліків, налаштування режиму дня – для цього всього матері потрібна фізична та моральна підтримка. Та тепер чоловіки або інші близькі люди зможуть взяти двотижневу відпустку, щоб допомогти матері дитини у цей важкий період.

19 квітня ВРУ ухвалила відповідний законопроект № 3695.

Закон передбачає, що одноразова оплачувана відпустка тривалістю до 14 календарних днів в разі народження дитини надається:

- чоловіку, дружина якого народила дитину;

- батькові дитини, який не перебуває в зареєстрованому шлюбі з матір'ю дитини, за умови, що вони спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права й обов'язки;

- бабусі, дідусеві або іншому повнолітньому родичу дитини, які фактично здійснюють догляд за дитиною, мати чи батько якої є одинокою матір'ю, одиноким батьком.

Така відпустка надається лише одній з цих осіб.

Законом визначено відпустку для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку як рівне право кожного з батьків дитини (матері та батька).

Законом також доповнено положення статті 182-1 Кодексу законів про працю України та статті 19 Закону України "Про відпустки" щодо права працівників обох статей, які мають дітей або повнолітню дитину - особу з інвалідністю з дитинства підгрупи А I групи, на додаткову відпустку та доповнено положення статті 51 Кодексу

законів про працю України щодо можливості встановлення скороченої тривалості робочого часу для чоловіків, які мають дітей віком до чотирнадцяти років або дитину з інвалідністю, та батьків, що виховують дітей без матері (у тому числі у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі).

ІЗБІРКОМ-КОМ'ЮНІТІ

ПІДТРИМАЙ НА ПАТРЕОНІ

Стань підписником нашого видання.

Обери один з чотирьох варіантів підписки (від 2 євро на місяць) та стань учасником нашої команди.

patreon.com/izbirkom

СФОТОГРАФУЙСЯ З ГАЗЕТОЮ

Зроби фото з нашою газетою, покажи себе і своє місто або село.

Надсилай фото на пошту odizbirkom@gmail.com або в наш фейсбук.

facebook.com/odessaizbirkom

ДОЛУЧИТЬСЯ ДО СОЦМЕРЕЖ

Підпишись та розкажи про це друзям, поділись постом про те, як підтримати незалежну журналістику.

Ми у Facebook:

facebook.com/odessaizbirkom

Ми у Telegram:

t.me/odizbirkom

Ми в Instagram:

instagram.com/izbirkom

Ми у Twitter:

twitter.com/izbirkom_od

Ми в YouTube:

ІзбірКом Одеса

НАДІШЛИ ЕКСПОНАТ ДО МУЗЕЮ ВИБОРІВ

65023, м. Одеса, а/с 209, ООО ВГО "КВУ"

Музей у Facebook:

facebook.com/museumelection

museum.izbirkom.org.ua

NED National Endowment
for Democracy
Supporting freedom around the world

КВУ Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Цей випуск газети підготовлено та надруковано в рамках громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад". Кампанія спрямована на сприяння вирішенню проблеми низького рівня відкритості, прозорості та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад з 16 областей України, а також підвищення поінформованості громадян про діяльність місцевих депутатів. Проект "Атестація депутатів місцевих рад" - ініціатива Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України", яка реалізується за підтримки Національного фонду демократії (NED, США).

ГАЗЕТА "ІЗБІРКОМ"

Засновник - Одеська обласна організація
Всеукраїнської громадської організації
"Комітет виборців України"
Свідоцтво № ОД 1413-284-Р
Головний редактор: Болган В.С.

Адреса редакції:

65091, м. Одеса, вул. Сади́ковська, 25
Телефон: (048) 716-40-18
Електронна пошта: odesakvu@gmail.com
cvu.od.ua, izbirkom.org.ua,
attestation.in.ua, museum.izbirkom.org.ua

Надруковано в СПД Майстер О.А. Наклад - 8 000 прим.